

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 236/2010-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. S. T., P., zastúpeného advokátom JUDr. M. T. ml., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 112/2008 z 3. septembra 2008 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 5/2009 z 25. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. S. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2010 doručená sťažnosť Ing. S. T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. T. ml., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 112/2008 z 3. septembra 2008 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 5/2009 z 25. marca 2010.

Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ sa ako žalobca domáhal v konaní sp. zn. 17 C 44/2007 vedenom na Okresnom súde Košice II zaplatacia sumy 48 000 Sk s príslušenstvom, ktorú mu žalovaný dlhoval z dôvodu nezaplatacia nájomného, podľa zmluvy o nájme nebytových priestorov. V tomto konaní okresný súd rozhodol v prospech sťažovateľa a rozsudkom zo 4. marca 2008 zaviazal žalovaného na zaplatacia žalovanej sumy s príslušenstvom a následne uznesením z 11. marca 2008 priznal žalobcovi aj náhradu trov konania. V odvolacom konaní krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 112/2008 z 3. septembra 2008 zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote dovolanie podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c). Nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom odôvodňuje sťažovateľ takto:

„Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že dôvodom na zmenu rozsudku prvostupňového súdu a zamietnutie žaloby bola skutočnosť, že žalobca nebol oprávnený nehnuteľnosť prenajímať nakoľko nebol jej vlastníkom, ale ani inak oprávnenou osobou. Z tohto dôvodu nemal právo na plnenie nájomného za žalované obdobie. Podľa názoru odvolacieho súdu by v opačnom prípade išlo o plnenie bez právneho dôvodu a vznik bezdôvodného obohatenia.

V konaní pred prvostupňovým súdom bolo preukázané, že žalobca dobromyseľne nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom nájmu na základe riadne uzatvorenej kúpnej zmluvy s osobou, ktorá bola v čase jej uzatvorenia v katastri nehnuteľností zapísaná ako ich výlučný vlastník. Z listu vlastníctva nevyplývalo žiadne obmedzenie prevodu tejto nehnuteľnosti. Predmetnú nehnuteľnosť užíval žalobca až do času, kedy mu žalovaný v júli 2004 oznámil, že nie je jej vlastníkom, nakoľko v katastri nehnuteľností bola zapísaná iná osoba.

Vlastnícke právo v prospech spoločnosti E., spol. s r. o. K. bolo spätne na ňu zapísané na podklade rozsudku Okresného súdu Košice I., sp. zn. 17C/951/1999-118 dňa 18. 06. 2004. Žalobca však nebol účastníkom tohto konania a v tomto rozsudku nebol vyslovený výrok o neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorou bolo na žalobcu prevedené vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Z tohto dôvodu trpí toto rozhodnutie materiálnou nevykonateľnosťou voči žalobcovi.

Vzhľadom na uvedené má sťažovateľ za to, že aj keby sme pripustili, že sa nestal vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, stal sa jej oprávneným držiteľom a bol oprávnený dať ju do užívania tretej osobe a brať z nej úžitky počas celej doby oprávnenej držby.

Vzhľadom na uvedené má žalobca za to, že tvrdenie odvolacieho súdu o tom, že nebol oprávnený prenajímať predmetnú nehnuteľnosť žalovanému a požadovať od neho nájomné, vzhľadom na skutočnosť, že nebol ich vlastníkom, je nesprávne.

V konaní žalobca preukázal, že ako vlastník predmetnej nehnuteľnosti bol jej dobromyseľným držiteľom, rekonštruoval ju a platil za ňu príslušné dane o poplatky. Taktiež bolo preukázané, že žalobca počas celej doby od jej nadobudnutia do svojho vlastníctva do oznámenia o tom, že nie je ako jej vlastník zapísaný v katastri nehnuteľností nebol v jej užívaní rušený.

Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade ak by žalobcovi podľa právneho názoru odvolacieho súdu nevzniklo vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti súd nesprávne právne posúdil nárok žalobcu v návaznosti na ustanovenie § 130 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd totiž mal pri svojom rozhodovaní prihliadnuť na dobromyseľnosť žalobcu ako oprávneného držiteľa a za rozhodné obdobie, t. j. 01. 01. 2004 do 30. 04. 2004, mu mal priznať nárok uplatnený žalobou. “

Najvyšší súd, ako súd dovolací rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 5/2009 z 25. marca 2010 tak, že sťažovateľovo dovolanie zamietol. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uvádza:

«Odvolací ani dovolací súd sa vo svojich rozsudkoch vôbec nevyporiadali s otázkou dobromyseľnosti sťažovateľa. Keďže prvotná kúpna zmluva bola vyhlásená za neplatnú, sťažovateľ sa nikdy nestal vlastníkom veci. Napriek tomu sa stal jej oprávneným držiteľom. Oprávnený držiteľ je ten, ktorý má vec vo svojej faktickej dispozícii a vzhľadom na všetky okolnosti s ňou nakladá akoby mu vec patrila. Oprávnený držiteľ má rovnaké práva ako vlastník a má tiež právo brať úžitky z veci, v tomto prípade ide o „fructus civiles“, teda nájomné. V týchto intenciách máme jednoznačne zato, že právo sťažovateľa na úžitky z predmetu jeho oprávnenej držby bolo porušené.»

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd uznesením prijal jeho vec na ďalšie konanie a po prorokovaní rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/112/2008-82 zo dňa 03. 09. 2008 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 5/2009 zo dňa 25. 03. 2010 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/112/2008-82 zo dňa 03. 09. 2008 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 5/2009 zo dňa 25. 03. 2010 a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach a Najvyšší súd v Košiciach sú povinní nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania na účet ich právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 a § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 344/06, I. ÚS 88/07).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že krajský súd a najvyšší súd nesprávne zhodnotili jeho vec po právnej stránke a porušili jeho právo na úžitky z predmetu jeho oprávnenej držby.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok...

Ústavný súd po posúdení sťažnosti uvádza, že vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku krajského súdu je daný dôvod na jej odmietnutie pre nedostatok právomoci ústavného súdu, pretože preskúmanie rozsudku krajského súdu bolo na základe prípustného opravného prostriedku (dovolania) v právomoci najvyššieho súdu. Sťažovateľ využil možnosť domáhať sa preskúmania rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 112/2008 z 3. septembra 2008 prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku. V konaní

ústavného súdu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (III. ÚS 5/05). Takýmto súdom bol najvyšší súd, ktorý aj vo veci konal a rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 5/2009 z 25. marca 2010.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť v tejto časti (vo vzťahu ku krajskému súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K sťažovateľom namietanému porušeniu jeho označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 5/2009 z 25. marca 2010 ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplývalo z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). O prípadnom porušení základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Zo strany sťažovateľa však nebolo namietané porušenie ústavnoprocených princípov vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (nevyplýva to ani zo sťažnosti, ale najmä z petitu sťažnosti, ktorým je ústavný súd pri svojom rozhodovaní

podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný), a preto nie je možné uvažovať o prípadnom porušení označených základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru.

Ústavný súd nezistil, že by označené rozhodnutie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo urobené v zrejmom omyle, či v nesúlade s platnou právnou úpravou alebo popierajúce zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem, a konštatuje, že uvedené rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vo väzbe na jeho výrok. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záveru všeobecného súdu. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré skončilo pre neho nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktoré nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (II. ÚS 4/94, I. ÚS 40/95).

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva vlastníť majetok. Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôraznil, že všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru (kam patrí aj právo vlastníť majetok), ak toto porušenie nevyplýva z čl. 46 až čl. 48 ústavy (II. ÚS 78/05, I. ÚS 177/08).

Keďže ústavný súd nezistil v postupe a rozhodnutí najvyššieho súdu porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, neprichádza do úvahy ani možnosť porušenia jeho základného práva vlastníť majetok (I. ÚS 372/06), keďže ústavný súd je viazaný petitom návrhu (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) a sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nemohol konať nad rámec zákonnej úpravy.

Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2010